

ISSN 1230-4514

**БЕЛАРУСКАЕ ДЭМАКРАТЫЧНАЕ АБ'ЯДНАНЬНЕ ПАСЬЛЯ
ДВУХ ГАДОЎ ІСНАВАНЬНЯ. II КАНГРЭС БЕЛАРУСКАГА
ДЭМАКРАТЫЧНАГА АБ'ЯДНАНЬНЯ. ПАРЛЯМАНЦКІЯ ВЫ-
БАРЫ 1991 І БЕЛАРУСКІ ВЫБАРЧЫ КАМИТЭТ. РАДАВОД
БЕЛАРУСКАГА ДЭМАКРАТЫЧНАГА АБ'ЯДНАНЬНЯ.**

4

БЕЛАРУСКІЯ НАВІНЫ

**БЮЛЕТЭНЬ
БЕЛАРУСКАГА ДЭМАКРАТЫЧНАГА АБ'ЯДНАНЬНЯ**

**БЕЛАСТОК
Чэрвень 1993**

ЗЬМЕСТ:

ЯЎГЕН МІРАНОВІЧ , Беларускае Дэмакратычнае Аб'яднанье пасъя двух гадоў існаваньня.....	1
АЛЯКСАНДАР МАКСІМЮК , II Кангрэс Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднанья.....	3
АЛЕГ ЛАТЫШОНАК , Парляманцкія выбары 1991.....	9
ЮРЫ КАЛІНА , Хроніка беларускага палітычнага руху (студзень 1992 - люты 1993).....	14
САКРАТ ЯНОВІЧ , Радавод Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднанья.....	18

БЕЛАРУСКІЯ НАВІНЫ. Бюлетэнь Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднанья.
Выдае Галоўная Рада БДА. Нумар 4, чэрвень 1993. Рэдактар выпуску: Аляксандар
Максімюк. Камп'ютарны склад: Юрый Хмялеўскі. Адрас: 15-950 Беласток, вул. Суракская 1.

БЕЛАРУСКАЕ ДЭМАКРАТЫЧНАЕ АБ'ЯДНАНЬНЕ

ПАСЬЛЯ ДВУХ ГАДОЎ ІСНАВАНЬНЯ

Беларускае Дэмакратычнае (БДА) узьнікла як вынік невялікага посыпеху ў парлямэнцкіх выбарах у чэрвень 1989 г. Першы раз пасъля вайны палітычная актыўнасць беларусаў, на вымушаная чужымі інтарэсамі, давала надзею, што працэс гэты будзе разъвівацца, а разам зь ім - узрасташаць нацыянальная сьведамасць жыхароў Усходняй Беласточчыны. У чэрвень 1989 г. Беларускі Выбарчы Камітэт сабраў каля 30 тысяч галасоў, што стварала сякі-такі электарат і магчымасць паклікання структуры беларускага палітычнага руху. Гэту актыўнасць, асабліва маладога пакалення, треба было накіраваць у арганізацыйныя рамы. Узьнікаў тады рух, які шмат у чым нагадваў партыю Браніслава Тарашкевіча з палавы 20-тых гадоў. Яго пачынальнікі - ініцыятывная група - нават у назыву свайго Беларускага Грамадзкага Камітэту паставілі слова «Грамада». Ангажаваліся ў яго дзейнасць разгубленыя людзі, расчараваныя тым, што работала (або лепш: тым, чаго не работала) Беларуская Грамадска-Культурнае Таварыства (БГКТ); расчараваныя тым, што давяла Польская Аб'яднаная Рабочая Партыя (ПАРП), і тым, што пасыпела ўжо нарабіць «Салідарнасць». Далучаліся да Камітэту юродзі, якія хацелі нешта прадзманістраваць, а спадзяваныні якіх зусім разъмінуліся потым з праграмай і філізофіяй дзейнасці будучай партыі.

Новы рух быў вялікай невядомай, таму ѹ кожны спадзяваўся, што будзе ён блізкі яго канцепцыі. Нічога дзіўнага тады, што на ўстаноўчы Кантрэс БДА звязвіўся ѹ былы сакратар Ваяводзкага Камітэту ПАРП Мікалай Казак ды заклікаў беларусаў да супрацоўніцтва з камуністамі. Грамадоўскія прыкметы ўзьнікаючага руху выявіліся і ѹ тым, што яго праграма, хоць у супраўднасці ліберальна-дэмакратычная, накіраваная была яе стваральнікамі да ўсяго грамадзтва Усходняй Беласточчыны. Спалучала яна неспалучальныя інтарэсы - дэмакратычныя прынцыпы й лёгіка рынковай эканомікі прапанаваліся ѹ ёй фэўдальному грамадзтву. Пра тое, што была гэта ўсяго ілюзія, неўзабаве пераканаліся на толькі мы, але і уся палітычная эліта Усходняй Еўропы.

Устаноўчы Кантрэс Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання, скліканню якога папярэднічала некалькі месяцаў дыскусіі, адразу шмат што высьветліў. Даволі свабодная арганізацыйная структура зразу расчаравала ўсіх, хто прызвычайўся да дзесячых раней у ПНР арганізацыяў (Саюз Сацыялістычнай Польскай Моладзі, ПАРП). У лютым 1990 году разглядаліся розныя прапановы адносна таго, чым мае быць беларуская партыя ў Польшчы ды якія справы павінны стаяць у цэнтры яе зацікаўленыня. У большасці выпадкаў быў гэта працяг тых пастулятаў, якія фармуляваліся ў беларускім асяроддзі ад пачатку 80-тых гадоў. Усе мы прызвычайліся да дзяржавы, якая, згаджаючыся на нешта, давала адразу на гэта сродкі; не згаджаючыся - законна забараняла ўсякай дзейнасці. У месца гэтага камуністычнага падыходу да грамадзкай актыўнасці звязвілася новая систэма - дзяржава ѹ нічым грамадзяніну не перашкоджает, але ѹ нічым і не дапамагае. Таму нашы мары пра магчымасць реалізацыі неіхай гаспадарчай праграмы ўва ўмовах фэўдальнага грамадзтва ды штучнай, але нібыта рынковай эканоміі, аказаліся нерэалістычныя.

Ад самога пачатку існаваньня БДА, сярод яго актыўістаў сутыкаліся дзіўне тэнденцыі ѹ дзейнасці. Першая зь іх, съведама, ці нясьведама, вярталася да грамадоўскай і капэзэт-боўскай традыцыі. Няістотнымі для яе прыхільнікаў былі прынцыпы дзейнасці, праграма, ці мэты, дзяля якіх партыя ўзьнікла - найважнейшым быў факт існавання руху, статыстыка, заўважальныя зараз-же дасягненні. Брак цярпілівасці ѹ схільнасці да кампрамісу - неабходных у работе кожнай дэмакратычнай арганізацыі - няраз былі прычынай крызісаў ѹ дэзарганізацыі ѹ партыі. Невялікі посыпех у самаўраданых камунальных выбарах, паводле некаторых дзеячаў быў татальнай перамогай Беларускага Выбарчага Камітэту. Рэ-

чаіснасьць у той час аказалася, аднак, бескампраміснай. Там, дзе Камітэт здабыў некалькі месцаў у гмінным самаўрадзе - прыкладам у Гайнавіцы - ужо на другі дзень пасяльня выбараў некаторыя дзеячы, стаўшы райцамі, не хацелі мець анікага дачынення да беларускага палітычнага руху; руху, які ганарыўся імі ды абараняў іх перад ціскам салідарніцкіх актыўістаў. У большасці былі гэта дзеячы БГКТ, лякальная намэнклatura, якая, ідуучы на дамову з мясцовымі польскімі патрыётамі, імкнулася забяспечыць чиста свае інтарэсы. Гэтых апошніх таксама больш цікавілі акампраметаваныя юніверситетскія дзеячы, чым жыццязадельныя беларускі рух.

Беларускасць райцаў і воятаў у Дубічах Царкоўных, Чаромсе, Чыжах, Нараўцы, ці Белавежы можна разглядаць толькі ў этнографічнай катэгорыі. У самаўрады гэтых гмінаў трапілі гэтак званыя «свае людзі», найчасцей намэнклatura, бо іншых кандыдатаў там ня было. У гэтых-жэ гмінах, таксама, і сярод «салідарніцкіх» кандыдатаў дамінавалі «наши людзі».

Парлямэнцкія выбары аж надта выразна паказалі, за якія вартасці прагаласавала беларускамоўнае асяродзідзе Беласточчыны. Ні руйнуючыя выдаткі на пропаганду, ні энтузіазм і аптымізм галоўных кандыдатаў не змаглі зъяніць псыхалёгію беларускага насельніцтва Беласточчыны. Татальны выборчы пройгрыш ізноў паставіў пытаньне, якою павінна быць і каму мас служыць беларуская партыя. На гэтае ды іншыя пытаньні меў адказаць II Кангрэс Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання.

Кангрэс падрыхтоўваў шасціасобовы гурт сябру кіраўніцтва Аб'яднання: Алег Латышонак, Яўген Мірановіч, Юры Каліна, Славамір Іванюк, Віктар Стаклюк і Пятро Юшчук.

Найбольш эмоцыяй у работе гэтай Кангрэсавай Камісіі выклікала справа зъменаў у Статуте ў скасаваныне Краёвай Управы - воргану, які із працыяў двухгадовай кадэнцыі не паспейш фармавацца ды ня вёў прадугледжанай Статутам дзеянасьці. Сябры Галоўнай Рады зыходзілі з прынцыпу, што партыя, абышоўшыся бяз гэтага воргану, можа й надалей працаваць без яго.

Падставай працы II Кангрэсу мела быць справа зদача Галоўнай Рады БДА з дзейнасці партыі із мінулую двухгадовую кадэнцыю ды праект Програмнай Дэкларацыі як напрамак работы кіраўніцтва БДА у наступнай кадэнцыі. Справа здача Галоўнай Рады была ўручана дэлегатам разам з запрашэннем на Кангрэс. У парадку дня прадугледжана, таксама, дзеяцівілінае выступленне каардынатора Краёвай Управы ды ягоная справа здача з дзейнасці гэтага воргану.

На старшыню Кангрэсу абрана сябру Галоўнай Рады Валянціна Сельвясюка, які, аднак, ня быў сябрам Кангрэсавай Камісіі ды ня ведаў дзяталства ўсіх кампрамісаў і пастановаў гэтага воргану. Тому ня мог ён у сваёй ролі пазбавіцца ад памылак.

Кангрэсавая Камісія разылічвала на тое, што большасць дэлегатаў прычытае ды задумеца над справа здача Галоўнай Рады, і на гэтай падставе ацэніць работу партыі як яе кіраўніцтва. У далейшым прадугледжвалася прэзентацыя праекту Програмнай Дэкларацыі і дыскусія над будучынай БДА і, наагул, беларускага палітычнага руху ў Польшчы. У заканчэнні - выбары ўладаў і пастановы.

Ход Кангрэсу паказаў недарэчлівасць спадзіваньня на тое, што дэлегаты прыедуць грунтоўна падрыхтаванымі пасяльня асабістага аналізу справа здачы Галоўнай Рады. Гэты найважнейшы дакумент аказаўся быць нікому ня ведамым - Кангрэс яго прамаўчаў. Замест гэтага галоўным пунктам сталася гадзіннае выступленыне каардынатора Краёвай Управы, які пералічыў усё тое, што адбылося ў палітычным, грамадzkім і навуковым жыцці з удзелам дзеячаў БДА, а што, у большасці выпадкаў, ня мела дачынення да работы Краёвай Управы. Гэтае, бэзэкатоўская сваім духам, справа здача адных дэлегатаў ірытавала, іншыя-ж - захапляліся вялізарнымі дасягненнямі Краёвай Управы.

У сапраўднасці атрымалася так, што дыскутуваць, па-праўдзе, ня было над чым. Памылкай аказалася яй тое, што не прачыталася на Кангрэсе справаздачу Галоўнай Рады. Дыскусія, якая ўзвнікла пасля выступлення каардынатора Краёвай Управы, мела імправізаваны харктар, выказваныні дэлегатаў былі прыдуманымі ў апошніх хвілінах, ня ўносілі нічога істотнага ў праграму партыі. Кангрэс абмежаваўся да фармальных справаў, выбараў новых уладаў перад усім. Выпрацоўка праграмы й стратэгіі дзейнасці перайшла такім чынам у кампетэнцыю новай Галоўнай Рады.

Зладжаная дыскусія пачалася толькі тады, калі дэле́гаты вярнуліся да арганізацыйных справаў партыі й старога пытання - ці патрэбныя члensкія білеты ў БДА, складчыны й фармальна-цэнтралізаваная лучнасць Галоўнай Рады з Тэрытарыяльнымі Радамі. У гэтым спрадве кожны меў якісці погляд - стварылася ўражаныне, што ўсё больш актыўістаў дамагаеца членскіх білетаў і вяртаныне да такой структуры, у якой адзін камандуе, а решта слухае.

Дыскусія неспадзянавана ажывілася і ў той момант, таксама, калі Кангрэсавая Камісія запрапанавала скасаваныне воргану Краёвай Управы. Пасля справаздачы каардынатора такая пропанова выклікала шчырае абурэннене некаторых дэлегатаў. Справа закончылася, аднак, кампрамісам - Кангрэс ня ўнёс зъменаў у Статут, але й ня выбраў каардынатора Краёвай Управы, што на практицы абазначае ўдасцунасць Краёвай Управы як воргану.

Вынік выбараў ува ўлады партыі съведчыце пра тое, што большасць дэлегатаў выказалася за дэмакратычную канцепцыю арганізацыі, якая будзе імкніцца да пераўтварэння беларускай меншасці ў суб'ект як унутрыдзяржаўных, так і міжнародных палітычных адносінаў. Час пакажа, ці Галоўная Рада Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання, здамінаваная былымі дзеячамі Беларускага Аб'яднання Студэнтаў, зможа прынамсі крышку зрушыць грамадзства Беласточчыны з стану цалкавітай эканамічнай і псыхолагічнай безнадзейнасці, у якім яно сёньня апынулася.

ЯЎГЕН МІРАНОВІЧ

II КАНГРЭС БЕЛАРУСКАГА ДЭМАКРАТЫЧНАГА АБ'ЯДНАНЬНЯ

II Кангрэс Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання (БДА) адбыўся 26 студзеня 1992 году ў аўдыторыі Філіі Варшаўскага Універсітэту ў Беластоку пры вул. Лініярскага 4.

Кангрэсавая Камісія ў васабах Алеха Латышонка, Яўгена Мірановіча, Юрага Каліны, Славаміра Іванюка, Віктора Стакхюка й Пятра Юшчука вылучыла на II Кангрэс БДА 77 дэлегатаў. У працы Кангрэсу ўдзел узяло 54 дэлегаты. Кангрэс быў правамоцны.

Гасціямі II Кангрэсу Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання былі: Валянціна Трыгубовіч (старшыня Камісіі Замежных Сувязяў БНФ «Адраджэннене», Галіна Вашчанка (дэпутат менскага Гарадзкога Савету й намеснік старшыні Камітэту «Дзеці Чарнобыля»), Сяргей Мурог (сакратар Управы БНФ «Адраджэннене», Алесь Шут (дэпутат Вярховнага Савету Беларусі, апазыцыя) і Алесь Палескі (сакратар Згуртаваньня Беларусаў Канады).

II Кангрэс Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання прайшоў паводле наступнага парадку:

1. Адкрыццё Кангрэсу старшынёю Галоўнай Рады БДА.
2. Выбар старшыні Кангрэсу.
3. Прыняццё парадку нарадаў.
4. Выбар кандыдатаў камісіяў.

5. Справа здача каардынатара Краёвай Управы БДА.
6. Справа здача Галоўнай Рэвізійнай Камісіі БДА.
7. Дыскусія над спрэваздачамі ѹ адкліканьне ўладаў.
8. Дыскусія над прапановамі Кангрэсавай Камісіі адносна зъменаў у Статуте ѹ Праграме партый.
9. Прыняцьцё пастановаў.
10. Выбар новага кіраўніцтва БДА.
11. Слова новага старшыні Галоўнай Рады БДА.

Адчыніў II Кангрэс Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання старшыня Галоўнай Рады першай кадэнцыі Сакрат Яновіч. Ніжэй падаецца зъмест яго прывітальнага слова да дэлегатаў.

Паважаныя Сяброўкі, Сябры!

Мінае ўжо другі год адкрыта арганізаванай беларускай палітычнай дзеінасці ў пасъляваннім Беластоцкім Krai.

На прасцягах гісторыі нацыі так кароткі пэрыйяд - з дваццаці чатырох месяцаў - гэта ўсяго толькі імгненіне, калі думаць катэгорыямі лінэарнага часу. Але падзеі няроўна бягучы. Бываюць гады раўнавартыя дзесяцігоддзяў або ѹ вякам. Як і нязначныя на выгляд мясціны, значэнне якіх потым непамерна вырастает.

Мы - маленечкая тут, парупраціцтавая, частка Беларускага Народу. Уяўляем сабою самы заходні яго абсяг, які ёсьць якраз інтэгральным фрагментам Польскай Рэчыпаспалітай. І ў нашым тым, праўда невялікім, энкляве беларусаў па-за межамі Беларускай Дзяржавы нарадзілася нацыянальная партыя ўлікупершай з найпершых у паруцяперашняга Адраджэння. Адзін той факт дазваляе гаварыць пра ўсебеларускую ролю ўтворанага намі Аб'яднання, і патрэбу нязменна высокага пачуцьця адказнасці за прынятых на сябе абавязкі.

Арганізацыя - гэта людзі. Яна ёсьць сумай іх лёсаў. Аслабліваі, бо датычыць тых, якія бачаць даляй за канец свайго носа ѹ шырэй за вузкае кола эгайзму. Аднак-жа высноваю для нас не татальная падпарадкованасць чалавека ў ім ідэі. У кожным выпадку - гэта яна павінна служыць яму. Як тое адбываецца? А менавіта праз фармаваныне гармоніі паміж інтарэсамі адзінкі ѹ грамадзтва. Ніколі наадварот, ётады ідэялётгія занявольвае, уводзячы дыктат, што канчаецца рэдукцыяй асобы да нулёвасці. Змаганье дэмакратай за раўнавагу запатрабаванняў грамадзяніна ѹ супольнасці народу ёсьць зыходній пазыцыяй нашага руху, яго філізафічнай тэзай. Без шанавання пэрсанальнай індывидуальнасці нацыя пераўтвараецца ѹ дысцыплінаванук казарму, у якой ня можа быць ні матэрыяльней, ні тым больш духоўнае, будучыці. Жахліва даказа чі гэта камунізм з фашызмам!

Дзеінасць у Беларускім Дэмакратычным Аб'яднанні мае сэнс ды пэрспэктыву ня іначай як свабодная - нівымушаная аніякім імпэраторызам, супярэчным волі ѹ сумленынгу - экспрэсія прыроджанага чалавеку альтруізму. Да яе трэба даслыпець духам і сэрцам. І далёка на ўсім яна пад сілу, як і ўесь чалавечы род неаднолькавы, бы няроўныя ѹ тым лесе дрэвы... Не дапускайма ѹ настроі Аб'яднання дэструкцыйных фактараў, прыкладам: ападыктычная нецярпімасць, някрытычны культ лідеру, манапалізацыя прафы, спрэжанская паслухмянасць, празъмерная сакрэтнасць; словам: усякіх заганаў, спараджаючых мафійнасць. Абавязвае максимальная адкрытасць, якая магчымая ў актуальных умовах моманту. Рэалізацыя Статуту Праграмы - сіраване аднаго кіраўніцтва. Скажу ѹ так: вельмі небяспечным ёсьць, блакадным у далейшым раззвіцці арганізацыі, падзел

у ёй на ахвярных аж да фанатызму актыўнастаў і на абыякавую рэшту. Таму лепей хай будзе няшмат сяброў, але затое неяк роўных адзін аднаму.

Сяброўкі й Сябры!

Другі Кангрэс Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання лічу адчыненем.

Старшынёю Кангрэсу прапаную абраць сябру Валянъціна Сельвясюка.

Сакрат Яновіч

старшыня Галоўнай Рады

Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання

першае кадэнцыі

Дэлегаты зацвердзілі асобу Валянъціна Сельвясюка на старшыню Кангрэсу. Яго на-
месынкам стаў Антон Мірановіч, а канцлерам Кангрэсу Пятро Юшчук.

Праца Кангрэсу праходзіла ў наступных камісіях: Пратаколу і Пропановаў, Мандатна-
Выбарчай і Падлікаў.

*(Старшыня Галоўнай Рады БДА справаздача на Кангрэсе не прадстаўляў. Справаздачу
эту дэлегаты атрымалі разам з запрашэннем на Кангрэс. Зьмест справаздачы надру-
каваны ў «Беларускіх Навінах» Н-р 3 - рэд.)*

СПРАВАЗДАЧА КААРДЫНАТАРА КРАЁВАЙ УПРАВЫ

Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання

(важнейшыя пытанні)

Асоба каардынатара Краёвай Управы (*стаў ім Віктар Стаклюк - рэд.*) выбрана была
Устаноўчым Кангрэсам Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання 10 лютага 1990 году.
Структура й персанальны склад Краёвай Управы зацверджаны былі Галоўнай Радай БДА
22 лютага 1990 г. На структуру Краёвай Управы склаліся наступныя камісіі:

1. Камісія Замежных Сувязяў і Сувязяў з Царквой - Антон Мірановіч.
2. Юрдычнай Камісія - Пятро Юшчук.
3. Выдавецкая Камісія - Ян Максімюк.
4. Гаспадарчая Камісія - Юры Баброўскі.
5. Культурна-Асьветная Камісія - Ян Мордань.
6. Скарбнік БДА - Юры Раманюк.

Юрдычнай Камісіяй Краёвай Управы апрацаваны былі наступныя дакументы:

1. Рэгламант працы Галоўнай Рады БДА і Галоўнай Рэвізійнай Камісіі.
2. Даکуманты дзеля законнай рэгістрацыі БДА.
3. Статут Рады Беларускіх Арганізацый у Польшчы.
4. Статут Злучнасці Гмінаў Усходніх Беласточчыны.
5. Статут Рады Нацыянальных Меншасцій у Польшчы.
6. Статут Звязу Беларускай Моладзі ў Польшчы.

Неабходны вопыт у арганізаціі й правядзеніі выбарчых кампаніяў сябры Краёвай
Управы здабылі яшчэ ў час парляманцкіх выбараў 1989 году, арганізуючы выбарчую
кампанію для двух незалежных беларускіх кандыдатаў. Да самаўрадавых выбараў 1990
году Краёвая Управа прыступіла добра падрыхтавана з арганізацыйнага боку - стварыла
яна 19 выбарчых камітэттаў, зь сілкай якіх у самаўрады ўйшло 149 чалавек. У БДА не
хапіла аднак палітычнай стратэгіі й таму не аказалася нікага супрацоўніцтва паміж
гэтымі людзьмі й партыяй. Такой-жа стратэгіі не аказалася і ў час парляманцкіх выбараў
1991 году - кожны з кандыдатаў Беларускага Выбарчага Камітэту праводзіў сваю прыват-
ную кампанію. Мяркуючы аднак паводле колькасці чаласоў на незалежных беларускіх

кандыдатаў у 1989 годзе ѹ колькасці галасоў на кандыдатаў ў сэнатары ад БВК у 1991 годзе, ня ўсё страчана. Патрэбны ўсяго безэмцыянальны аналіз выніку выбараў.

Краёвая Ўправа правяла аналіз гаспадарчых магчымасцяў рэгіёну, які высьветліў, што адзіным выхадам для сельскай гаспадаркі Беласточчыны зьяўляецца бартэрны абмен зь Беларусій. Сябры Краёвой Управы і Галоўнай Рады правяляюць шэраг сустэреч з прадстаўнікамі палітычных і гаспадарчых колаў Беларусь, у выніку якіх звязваліся першыя контракты паміж фірмамі Беласточчыны й Беларусі.

Навучаныне беларускай мовы праводзіцца ў амаль 50 школах Беласточчыны, у гэтым ліку ў двух ліцэях. Дзеля вырашэння пытанняў беларускага школьніцтва Краёвая Управа давяла да канфэрэнцыі школьніц асяроддзяў, якая адбылася ў чэрвені 1991 году. У канфэрэнцыі прыняў удзел куратарыны бок. Вынікам яе працы было пакліканье Камісіі па Справах Пастаянных Кантактаў з Асьветнімі Ўладамі. Камісія такую стварыў пры Радзе Беларускіх Арганізацый каардынатор Краёвой Управы БДА. Вынікам працы Камісіі стала пагадненіне паміж Радай Беларускіх Арганізацый і асьветнімі ўладамі Беларусі аб прыёме выпускнікоў беларускіх ліцэяў Беласточчыны ў вучэльні Беларусі.

ДЫСКУСІЯ НА II КАНГРЭСЕ

(Датычыла яна пераважна фармальных пытанняў; ніжэй прыводзіцца некаторыя галасы ў дыскусіі, якія закраналі мэртвартычныя спрэзы - рэд.)

Яўген Вапа: У справаздачы каардынатора перабольшаная роля Краёвой Управы. Праца-валі перад ўсім Галоўная Рада. Дасягненіні Краёвой Управы разыходзяцца з рэальнасцю - калі лічыць, што ў гайнаўскай гміне выйгравілі мы выбары, дык дзе беларускі войт у той-же гміне? У справаздачы няма ацэнкі, якою павінна быць роля Краёвой Управы ў будучыні. Справаздача зьяўляецца ўсяго летапісам.

Віктар Стаклюк (адказвае): Краёвая Ўправа - гэта людзі дзеяньня. Не да іх належыць выпрацоўка тактыкі ѹ стратэгіі партыі. Справаздача зьяўляецца календарыюм працы Краёвой Управы таму, што Краёвая Ўправа была менавіта пакліканы дзеля практичнай арганізацыі выбарчых кампаніяў ды іншых акцыяў.

Яўген Мірановіч: Да гэтай пары ў працы БДА наглядаліся два накірункі дзеяньня - выпрацоўка палітычнай думкі ды пераконваныне да гэтай думкі вёскі. Людзям у апусьцелых вёсках усё роўна - мы, зь Беластоку, не пераканаем іх. Трэба, каб там на месцы знайшоўся чалавек з аўтарытэтам. Нам-жа трэба засяродзіцца на Беластоку, Гайнаўцы, Бельску, Гарадку.

Антон Мірановіч: Здабылі мы вялікі капітал у выбарах 89-га году, але ў вапошніх яго растрацілі. Галоўная мэта БДА - удзел у выбарах усіх узроўняў, бо ўдзел такі паказвае сапраўдныя магчымасці партыі. У вапошнія выбарчай кампаніі не суглажоўнічалі мы зь людзмі, якія ўшайшлі ў гмінныя рады з нашых сьпісаў. Трэба наладзіць супрацоўніцтва між беларускімі арганізацыямі ў рамках Рады Беларускіх Арганізацый ды супрацоўніцтва з Праваслаўнай Царквой.

Галена Глагоўская (Гданьск): У БДА думаюць, што беларусы ў Польшчы жывуць толькі на Беласточчыне. Трэба таксама памятаць пра міграцыю ў іншыя рэгіёны краіны. Справаздачы з того, што які ворган зрабіў - гэта перасманаць мінулай эпохі. Палітычную ды ўсякую іншую грамадzkую дзеяньніцца трэба персаналізаваць. Партыя - гэта тое, што знаходзіцца паміж уладай і грамадзтвам. Які сэнс удзельніцтва ў партыі, калі няма лучніцца з шэраговым дзеячам.

Пятро Германюк: Людзі, між іншым на Дуброўшчыне, ня ведаюць як стаць членам партыі. Яны кажуць: дапамажыце працаць у Беларусь, прадукты, а мы вас падтрымаем.

Чаму ня можам мы, прыкладова, зрабіць сход у Залешанах, каб людзі пабачылі, што памятаsem і пра iх?

Алег Латышонак (адказвае): Нам не пад сілу рэгулярна езьдзіць на Дуброўшчыну, ці куды яшчэ. У кожнага з нас свая праца. Мая прапанова: калі знайдзеца там які чалавек, які захоча на месцы павесыці працу, то мы павядзэм працу зь ім. Гэта ўся філязофія нашай дзейнасці - ніякія членскія пасъведчаныні тут не дапамогуць.

ПАСТАНОВЫ II КАНГРЭСУ

Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання

1. Галоўная Рада Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання мае абавязак імкнуцца да ўтварэння ў кожнай гміне тэртыярыйных структураў БДА.

2. Беларуское Дэмакратычнае Аб'яднанне мае прыняць стасоўнія дзеянья ў сувязі з законам аб «Agenсij Rунку Roлnегo».

3. Кангрэс прыняў праект графічных сымбаляў Аб'яднання.

4. Кангрэс вырашыў не выбраць на другую кадэнцыю каардынатара Краёвай Управы БДА.

5. Кангрэс прызнаў Сакрату Яновічу ганаровае старшынства БДА з правам удзелу ў сесіях Галоўнай Рады БДА.

6. Кангрэс ухваліў тэкст лісту ў Кураторыю Асьветы й Выхаваньня (*яго зъмест падаецца ніжэй*).

7. Кангрэс ухваліў Праграмную Дэкларацыю (*яе зъмест падаецца ніжэй*).

ЛІСТ КУРАТАРУ АСЬВЕТЫ Й ВЫХАВАНЬНЯ

Беласток, 1992-01-23

менг Пётр Літэрмус

Куратар асьветы й выхаваньня

ў Беластоку

Камісія па Справах Пастаянных Кантактаў з Асьветнымі Уладамі, якая дзейнічае пры Радзе Беларускіх Арганізацыяў, выказвае рашучы пратэст супраць недэмакратычных мэтадаў, прымняемых Дэлегатурай КаіВ у Бельску-Падляскім пры выборы дырэктараў школ усіх ступеняў на нашай тэрыторыі.

Хочам мы прыгадаць, што ўжо сам рэгламент правядзення конкурсаў на дырэктараў зъмяшчае ў сабе мэханізмы, якія ствараюць магчымасць адвольнай маніпуляцыі ў выбар дырэктара згодна жаданню асьветных улад. Такую магчымасць стварае склад камісіі: чатырох, залежных ад улад, прадстаўнікоў у вадносінах да чатырох прадстаўнікоў асяроддзя. Пад час роўнага разьдзелу галасоў вырашае дадатковы голос старшыні камісіі - прадстаўніка улад.

Хочам мы таксама прыгадаць, што 14 чэрвеня 1991 году на супольна арганізаванай школьнай канферэнцыі з гмінай, населеных у большасці беларусамі, узгоднена патрэба сумеснага вырашэння асьветных проблемаў з асаблівай увагай да кадравых пытаньняў. Была гэта доўгачаканая празва супольнага зразумення ў супрацоўніцтва. На жаль, сёння асьветныя ўлады ігноруюць вышэй успомненое грамадзкае пагадненіне, парушаючы гэтым самым асноўныя права дэмакратыі, а таксама права беларускай нацыянальной меншасці на ўдзел у фармаваньні аблічча асьветы шляхам правільна ведзенай кадравай палітыкі.

Яркім прыкладам парушэння права ліцэяў сужыцця між нашымі грамадзкасцямі было правядзенне конкурсу на дырэктара Агульнаадукатыўнага Ліцэю з Беларускай Мовай Навучаньня ў Бельску-Падляскім бяз ўдзелу прадстаўніка створанай з гэтай мэтай

нашай Камісії, якая дзейнічае пры Радзе Беларускіх Арганізацыяў. Тым больш, што конкурс адбываўся пасля эксперыманту ў Ворлі, дзе ўвінікунай інтэрэнцыі ўконкурсную камісію быў уключаны наш прадстаўнік, што стварыла магчымасць выбраць дырэктара згодна волі асяроддзьдзя.

У абсалютнай супяречнасці з грамадzkім дабром нашага рэгіёну знаходзіца пісьмо дырэктара Дэлегатуры KAiB у Бельску-Падляскім ад дня 1992-01-02 у справе конкурсаў на дырэктараў і тэрмінаў іх правядзення, якое не прадугледжвае ўдзелу ў конкурсах прадстаўніка нашай Камісіі - прадстаўніка беларускіх арганізацыяў.

У сувязі з узъніклай сітуацыяй, дамагаемся:

1. Адмініців тэрміны конкурсаў з мэтай правесыўнага аналізу патраб асяроддзьдзя.

2. Прызываць у склад конкурсных камісій прадстаўніка нашай Камісіі.

3. Стварыць пасаду агульнага візытатора па справах школ у васяроддзьдзі беларускай мешчанасці.

*Старшыня камісіі
Віктар Стакхвюк*

ПРАГРАМНАЯ ДЭКЛЯРАЦЫЯ II КАНГРЭСУ

Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання

Беларускае Дэмакратычнае Аб'яднанье змагаецца за мацаваныне тоеснасці Беларускага Народу Польскай Рэчыпаспалітай і паўнату грамадzkіх правоў беларусам, згодна духу дамоўваў і пагадненняў падпісаных дзяржавамі ў Гэльсінках, Мадрыдзе, Жэнэве й Капэнгагене.

Беларускае Дэмакратычнае Аб'яднанье лічыць, што інтэрэсам беларусаў у Польшчы служыць разывіццё тэрытарыяльнага самакіравання ўсіх узроўняў і будзе выступаць за пашырэныне правоў гмінных самаўрадаў, стварэнні ў замацаваныне Злучнасці Гмінаў Усходній Беласточчыны, а таксама за ўваход усіх абшараў насеценых беларусамі ў вадзін рэгіён - Падляшша.

Падставай гаспадарчага разывіцця населенага беларусамі аблшара, Беларускае Дэмакратычнае Аб'яднанье лічыць разывіццё спажывецкай прамысловасці й пераапрацоўку мясцовай сыварвіны, разбудову сферы паслугаў і турыстыкі.

Беларускае Дэмакратычнае Аб'яднанье выступае за роўныя з польскай правы для разывіцця беларускай культуры, а таксама за ўз्�нікненне беларускага школьніцтва на ўсіх узроўнях адукцыі.

Беларускае Дэмакратычнае Аб'яднанье падтрымлівае ўсе працэсы ў краіне, якія весьці будуть да ўмацавання парламентскай дэмакратыі й рэалізацыі канстытуцыйных прынцыпаў роўнасці ўсіх грамадзян.

Беларускае Дэмакратычнае Аб'яднанье лічыць, што лёс беларусаў у Польшчы неразлучна звязаны як з лёсам краіны, так і з Рэспублікай Беларусь. Толькі шляхам супрацоўніцтва можна вырашыць эканамічныя, грамадzkія й культурныя праблемы беларусаў у Польшчы ды палякаў у Беларусі. Тому Беларускае Дэмакратычнае Аб'яднанье будзе садзейнічаць разывіццю добрых адносін паміж Польскай Рэчыпаспалітай і Рэспублікай Беларусь.

НОВАЕ КІРАЎНІЦТВА

Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання

1. Старшыня Галоўнай Рады БДА: Алег Латышонак.

2. Галоўная Рада БДА: Яўген Вала, Юрый Каліна, Віктар Стакхвюк, Яўген Мірановіч, Пятро Юшчук, Лявон Тарасевіч, Аляксандар Максімюк, Славамір Іванюк, Юрый Раманюк, Валеянцын Сельвясяюк, Мікола Ваўранюк.

3. Галоўная Рэвізійная Камісія: Пятро Германюк, Яўген Альховік, Багдан Сіманенка.

СЛОВА НОВАГА СТАРШЫНІ
Галоўнай Рады
Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднаньня

Наколькі мяне ведаецце, то думаю, што цудаў ад мяна не чакаеце. Цуды хай асташоўца іншым народам, а нам - цяжкая праца. Надзею ўскладваю на здаровы разум польскіх палітычных сілаў, якія не пакончаць з дэмакратыяй у гэтай краіне. Ува ўмовах дэмакратый мы павінны будаваць свае структуры, вучыць людзей як можна й трэба быць роўным. Мы пойдзем з тымі польскімі сіламі, якія за Эўропай, за дэмакратыяй, за самарадамі. Нас ня цікавіць тое, што было, а тое, што можам зрабіць дзеля нашага выратаваньня. Падтрымлівае нас мацаванье незалежнай Беларусі - такога ўгісторыі яичэ ня было. Цешыць мяне, што сярод нас многа моладзі. Калі не ў БДА, дых у нашым супольным руху знайшлася найлепшая яе частка.

Апрацаваў
АЛЯКСАНДАР МАКСІМЮК

ПАРЛЯМАНЦКІЯ ВЫБАРЫ 1991

Толькі цяпер даводзіцца прывесыці вынікі парламэнцкіх выбараў 1991 году. Стала гэта магчымым пасля публікацыі дэталёвых падлікаў выбарчай камісіяй.

Агульны вынік усім нам добра вядомы. Мусім аднак падрабязна разабрацца ў тым, што ў каму здарылася ды зрабіць высновы на будучыню. Выбарчая статыстыка можа тут паслужыць надзейным дапаможнікам.

Першас, што кідаеца ў очы - гэта несумяшчальнасць вынікаў выбараў у Сойм і Сенат (гл. табліцы 1 і 2)*. Аднак, улічышы тое, што ў Сойм кан. ыдаваў В.Цімашэвіч, усё тлумачыцца вельмі проста. Бальшыня «нашых людзей» прагаласавала за «свайго хлопца» Валодзьку, які слыхаючы ні заклікаў беларускіх «нацыяналістаў», ні казаняў праваслаўных святароў. Прагаласаваўшы за Цімашэвічам, людзі супакойвалі сваё патрыятычнае ѹрэлігійнае сумленыне, аддаючы голас у выбарах у Сенат на «беларуса» або «праваслаўнага». Пішу так, бо ані беларускі кандыдат Ян Чыквін, ані праваслаўны Мікола Ваўранюк практична нікакі выборчай кампаніі не правялі. Такім чынам трэба лічыць, што аддадзеныя за імі галасы ішлі на съпісак, а не на асобу.

Ня можам аднак не заўважыць, што як Выбарчы Камітэт Праваслаўных (ВКП), так і Беларускі Выбарчы Камітэт (БВК) забралі В.Цімашэвічу шмат галасоў. Відаць гэта ў парадканаўні вынікаў галасаваньня ў Сойм з вынікамі ранейшых презыдэнцкіх выбараў (гл. табліца 1). У некаторых гмінах Цімашэвіч страціў мала што палову галасоў, якія поўнасцю пайшлі на съпіскі ВКП і БВК.

Гэткі вынік паказвае, што палітычнае спаборніцтва зь Цімашэвічам у будучыні не безнадзеянае, пагатоў у сітуацыі, калі тутэйшых лідараў у посткамуністычных сацыялдэмакратаў няма. Іхні кандыдат у Сенат Сяргей Плева, нягледзячы на свойскае прозывішча, прайграў з кандыдатамі БВК і ВКП ува ўсіх беларускіх гмінах (апрача Ворлі), у некаторых у два, а то й у тры разы.

Другое, што паказвае аналіз абедзівью табліцаў, гэта існаваныне выразна апрычонага тэртыярыйнага ядра беларушчыны ў Беласточчыне - ня толькі ў этнічным, але й съведомасцівым сэнсе. Няма сумлеваў, пачэснае месца застаемца тут за гмінай Нарва - 16,4%

галасоў за БВК у выбарах у Сойм гэта ўжо нямана снават улічыўшы тое, што ўраджэнцам гэтай гміны зьяўляеца лідар сьпіска БВК Віктар Стаквюк), пагатоў што беларускі кандыдат у Сэнат выйграў тут як з кандыдатамі праваслаўных, так і посткамуністаў, набіраючы больш за палову галасоў.

Далей ідуць гміны: Дубічы Царкоўныя, Чыжы, Гарадок, Нараўка, гміна й горад Бельск, гміна й горад Гайнавічы й Ворля. (Пры нагодзе адмесцім, што Ворля зьяўляеца таксама самай «чырвонай» беларускай гмінай. Толькі што тут з кандыдатамі БВК і ВКП выйграў не толькі Цімашэвіч, але й Плева).

Найм ягэтых 10 гмінаў і стварае беларускае ядро, што й бяз выбараў было вядомым. Аднак беларускі кандыдат у Сэнат выйграў зь іншымі таксама і ў паўднёвых гмінах, такіх як Кляшчолі, Чаромха й Мілейчыцы, у дэзвюх першых набіраючы больш за палову галасоў. Добра выпалі для БВК таксама сзнацкія выбары ў гмінах Нурэц Станцыя й Мельнік.

Паказвае гэта, што неаспречны посыпех украінскай кампаніі ў выбарах у Сойм на гэтым абшары - гэта вынік ня столькі нейкай схільнасці тутэйшага насельніцтва да ўкраінафільства, колькі беларускай бязъдзейнасці. Украінскі кандыдат Рошчанка праста паказаўся надбужанцам, чаго ня здолеў зрабіць ніводзін беларускі кандыдат. Аднак, нават на Пабужжы, посыпех Рошчанкі нікне ў параўнанні ня толькі з дасягненнямі Цімашэвіча, але й Яўгена Чыквіна, было ня было - граваслаўнага беларуса. Варта тут адзначыць, што Рошчанка набраў у два разы больш галасоў за ўсіх кандыдатаў БВК у «ліцьвінскім» Васількове. Відаць частка «нашых людзей» успрымала ўкраінскага кандыдата як той дзядзька, што сказаў пра Рошчанку - «Выон украінець, але сваёй, білорус», з чым цяжка не згадзіцца.

Такім чынам абшар, на якім магчыма паспяховая беларуская дзеянасць, абмяжоўваеца да назаваных 15 гмінаў, у якіх беларусы складаюць большасць насельніцтва ды прайяўляюць даволі высокую палітычную актыўнасць (няхай сабе яна пакуль што прайяўляеца ў галасаванні за камуністамі). Да гэтых гмінаў выпадае далучыць Белавежу й Міхалова, дзе жывуць пераважна беларусы, якіх цяжка будзе палітычна ажыўці, бо іхнє насельніцтва вельмі ўстарэлае (у гміне Міхалова больш за 80 працэнтаў насельніцтва пэнсіянеры).

Трэцяе - мала што 60 працэнтаў сваіх галасоў атрымаў БВК у трох гарадах: Беластоку, Бельску і Гайнавічы. Таксама ВКП і Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD) атрымалі бальшыню сваіх галасоў у гарадах, але бальшыня гэтая ня была ўжо так выразнай як у выпадку БВК.

Гэта паказвае наяўна, што беларуская этніка ўжо болей гарадзкая як вясковая ды якраз сядар гараджан беларускія нацыянальныя ідэі ўспрымаюцца лепей чымсці між вяскоўцамі.

Чацвертае - пытанынс выбарчай прысутнасці, якая ў беларускіх гмінах была нааугу ніжэйшай, чымсці сярэдняя для ваяводства. Прычыну гэтай звязы траба бачыць ня ў меншай палітычнай актыўнасці беларусаў, але ўва ўстарэласці насельніцтва нашых вясковых гмінаў ды іхній цывілізацыйнай адсталасці (дарожнай систэмы й транспарту). Падобна было і ў польскіх вясковых гмінах. Гарады з алмётнай беларускай этнікай прагласавалі ня горш за польскія.

Вынікі выбараў дазваляюць таксама прыблізна ацаніць колькасць беларускіх (праваслаўных) выбаршчыкаў у Беласточчыне.

Калі прыняць, што ў час выбараў у Сойм і Сэнат без малога ўсе беларусы галасавалі на тры сьпіскі: БВК, ВКП і сацыялдэмакратаў (SLD) - няма нікіх асноваў, каб думаць інакш, бо ў чыста беларускіх гмінах кандыдаты зь іншых сьпіскіў атрымалі сімешную колькасць галасоў - атрымліваюць 32627 чалавек у 27 беларускіх гмінах па-за Беластокам. У гэтай лічбе будуць і палякі, але вельмі мала, бо ў карэнна польскіх гмінах Беласточчыны

галасавала за Цімашэвічам менш як 5 працэнтаў выбаршчыкаў. Колькасць галасоў аддадзеных за SLD палякамі ў разгляданых 27 гмінах праўдападобна раўнаважыцца з галасамі аддадзенымі беларусамі па-за згаданай тэрыторыяй.

Улічыўши, што ў выбарах прыняло ўдзел каля 40 працэнтаў усіх беларускіх выбаршчыкаў атрымоўвае агульны лік патэнцыяльных беларускіх выбаршчыкаў па-за Беластокам - каля 83000.

Беласток - гэта асобнае пытаныне. На маю думку нельга лічыць усіх галасоў SLD у Беластоку (15 тысяч на Цімашэвіча) беларускімі галасамі. Беласток, як ваяводзкі цэнтар, быў таксама цэнтрам камуністычнай намэнклятуры - дзіўным было-б, калі-б ніхто з палякаў не прагаласаваў за «левіцу». У ваяводзкіх Сувалках на сыпіак SLD прагаласавала 19,2 працэнта выбаршчыкаў (а там-ж-а німа беларусаў), у той час, як у Беластоку ўсяго 17,4%. Адзначым таксама, што ў сноўціх выбарах Сяргей Плева атрымаў без малога столькі галасоў, што й Цімашэвіч ды столькі, колькі кандыдаты БВК і ВКП разам узятыя. Гэтым часам Ян Чыквін і М. Ваўранюк у беларускіх гмінах выигралі з Плевай у некалькі разоў. Думаю, што ня будзе вялікай памылкай, калі палічу палову галасоў аддадзеных у Беластоку на «левіцу» польскімі галасамі. Такім чынам, дадаючы галасы БВК, ВКП і палову галасоў SLD, атрымаем 12943 галасы. Ня думаю, каб на іншыя партыі галасавала заўважальная колькасць беларусаў. Так, ці інакш, галасавала ў Беластоку каля 13 тысяч беларусаў. Пры выбарчай прысутнасці 50% атрымліваем 26 тысяч беларускіх выбаршчыкаў.

Такім чынам ува ўсёй Беласточчыне атрымліваем каля 110 тысяч патэнцыяльных беларускіх выбаршчыкаў (г.зн. дарослых праваслаўных), зь якіх пойдзе ў любяя выбары ня больш за 50.000 чалавек (45%).

Паказвае гэта, што беларусаў (хаця патэнцыяльныя) у Беласточчыне намнога менш, чым сіс прызычайліся мы думачы. Гэта вынік выездзу зь Беласточчыны беларускай моладзі, а ў самой Беласточчыне (перш за ўсё ў Беластоку) - асыміляцыі праз мешаныя сужонкіствы. У Беластоку палова праваслаўных уваходзіць у сужонкіствы з католікамі. Мешанае сужонства, як прынцып, абазначае пераход у каталіцтва ѹ поўную асыміляцыю, а прынамсі поўнае адрачненне ад свае беларускасці. Беларусы становяцца невялікай меншасцю ня толькі ў маштабе краіны, але й Беласточчыны, ды перш за ўсё ў самім Беластоку.

З палітычнага гледзішча ўсё гэта абазначае, што беластоцкае беларускае асяроддзідзе (усіх афарбовак) можа пакінуць думку пра адыграныне нейкай самастойнай ролі ў самім Беластоку (напрыклад у выбарах у гарадzkую раду). З другога боку, зусім пакідаць палітычную працу ў Беластоку нельга, бо гэта надалей найбольшае скupišča беларусаў у Польшчы.

Галоўным абшарам дзеянасці БДА павінна аднак быць гэтых некалькі яшчэ жывых беларускіх гмінаў між Гайнайкой і Бельскам.

Беларусы Беласточчыны паказалі, што яны дастаткова съведамыя ѹ палітычна актыўныя, каб выбраць у парламант нават каня зь бел-чырвона-белым значком, калі паліцаць гэта патрэбным ды ніякая выбарчая кампанія тут не патрэбная. Зрэшты і так сама важныя для нас выбары - гэта выбары ў местачковыя ѹ гмінныя самаўправы.

АЛЕГ ЛАТЫШОНAK

*) У табліцах прыводзяцца вынікі галасавання ў гмінах, у якіх БВК дасягнуў прыкметную колькасць галасоў. Гміны ўпарадкаваныя паводле працэнту галасоў аддадзеных на кандыдатаў БВК у Сойм (табліца 1) і Сенат (табліца 2).

ТАБЛІЦА 1

Lp.	Gmina	Głosów oddanych	Fre-kw. %	Białoruski Komitet Wyborczy		Komitet Wyborczy Prawosławnych		Sojusz Lewicy Demokratycznej	
				Głosów	%	Głosów	%	Głosów	%
1	Narew	1651	39.4	260	16.4	281	17.8	659	41.7
2	Dubicze Cerk.	910	41.0	109	12.4	246	28.0	451	51.3
3	m. Bielsk	9350	51.9	981	11.0	770	8.6	3186	35.6
4	Czyże	1227	42.6	102	8.7	336	28.6	647	55.2
5	Gródek	2109	39.6	173	8.6	225	11.1	1123	55.5
6	gm. Bielsk	2963	37.7	201	7.0	480	16.7	1336	46.5
7	Narewka	1453	37.2	94	6.8	328	23.9	682	49.7
8	Orla	1970	49.1	131	6.8	259	13.5	1451	75.4
9	gm. Hajnówka	1849	46.8	108	6.0	263	14.7	1260	70.6
10	m. Hajnówka	7826	46.1	423	5.8	964	13.1	2897	39.4
11	Boćki	2416	52.6	76	3.3	210	9.2	457	20.0
12	Kleszczele	1413	48.0	41	3.1	387	29.3	672	50.9
13	Zabłudów	3103	37.4	88	3.0	263	9.1	307	10.6
14	Nurzec Stacja	1545	34.4	42	2.9	299	20.4	584	39.9
15	Białowieża	1046	44.9	26	2.6	125	12.6	441	44.3
16	Czeremcha	1375	42.6	31	2.4	189	14.8	750	58.9
17	Michałowo	2397	34.8	36	1.6	374	16.6	695	30.9
18	Krynki	1659	54.2	26	1.6	214	13.6	185	11.7
19	Supraśl	3229	44.0	49	1.6	321	10.6	381	12.6
20	Szudziałowo	1135	32.8	12	1.2	151	14.9	134	13.2
21	Juchnowiec Dol.	3260	41.9	37	1.2	64	2.0	325	10.4
22	Nowy Dwór	897	33.1	9	1.1	63	7.5	139	16.6
23	Białystok	94838	48.8	1016	1.1	3955	4.3	15944	17.4
24	Grodzisk	2255	54.5	19	0.9	285	13.2	230	10.7
25	Mielnik	1176	45.0	9	0.8	249	22.3	335	30.0
26	Siemiatycze	5796	38.2	45	0.8	759	13.9	1054	19.3
27	Wasilków	3022	41.9	22	0.8	133	4.7	172	6.1
28	Milejczyce	1101	47.8	5	0.5	152	14.6	529	50.7

ТАБЛІЦА 2

Lp.	Gmina	Jan Czykwin (BKW)		Mikołaj Wawreniuk (KWP)		Sergiusz Plewa (SLD)	
		Głosów	%	Głosów	%	Głosów	%
1	Czyże	918	77	587	49	512	43
2	gm. Hajnówka	1213	67	910	50	751	41
3	Narewka	839	60	563	40	403	29
4	Narew	904	56	498	31	698	43
5	Gródek	1091	53	862	42	652	32
6	Kleszczele	711	52	642	47	335	25
7	Czeremcha	686	52	462	35	473	36
8	gm. Bielsk	1448	50	1207	41	729	25
9	Milejczyce	509	48	394	37	223	21
10	Dubicze Cerk.	392	45	512	58	394	45
11	Nurzec Stacja	639	43	645	43	266	18
12	Białowieża	424	42	386	38	203	20
13	Hajnówka	2919	39	2189	29	1855	25
14	Orla	723	37	915	47	1213	62
15	m. Bielsk	3192	35	2316	25	2078	23
16	Mielnik	397	35	443	39	112	10
17	Michałowo	716	31	745	32	392	19
18	Boćki	560	24	492	21	218	9
19	Szudziałowo	228	22	188	18	72	7
20	Siemiatycze	1111	20	1122	20	499	9
21	Kryńki	293	18	279	17	124	8
22	Grodzisk	370	17	403	18	129	6
23	Zabłudów	472	16	445	15	227	8
24	Nowy Dwór	117	14	96	12	80	10
25	Supraśl	434	14	499	16	296	10
26	Białystok	6942	7.5	7545	8	15688	17
27	Juchnowiec Dol.	209	7	204	6	232	7
28	Wasilków	177	6	182	6	160	6

ХРОНІКА БЕЛАРУСКАГА ПАЛАТЫЧНАГА РУХУ

(студзень 1992 - люты 1993)

1992

26 студзеня

Прайшоў II Кангрэс Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання. Былі выбраны новыя ўлады партыі - Галоўная Рада й Рэвізійная Камісія ды старшыня Галоўнай Рады Алег Латышонак. Сход вызначыў напрамкі дзеянасці партыі ў будучым.

11 лютага

Кіраўніцтва БДА сустрэлася зь лідарамі Дэмакратычнай Вуніі ў Беластвоку. Мэтай сус-трэчы, інсіпіраванай польскім бокам, было высьвятленыне магчымасцьцяў супрацоўніцтва абедзвюх партыяў.

12 лютага

Пасяджэнне Галоўнай Рады БДА. Былі выбраны намеснікі старшыні - Яўген Мірановіч і Віктар Стахвюк, сакратар - Юры Каліна, скарbnік - Юры Раманюк. Абмяркуваліся пытаныні выдавецкай дзеянасці, зносін з польскім партыямі й арганізацыямі нацыянальных меншасцяў у Польшчы.

* * *

Па ініцыятыве БДА у Бельску Падляскім адбылося пасяджэнне Камісіі па Справах Кантактаў з Асьветнымі Ўладамі пры Радзе Беларускіх Арганізацыяў. Камісія разгледзела пытаныні звязаныя з кваліфікацыяй выпускнікоў сяродніх школаў Беласточчыны ахвотных вучыцца ў вышэйшых навучальных установах Рэспублікі Беларусь. Сябры Камісіі падтрымалі кандыдатуру Алега Латышонка на візытатара школаў, у якіх вядзенца навучанье беларускай мовы.

16 лютага

Інтэр'ю старшыні БДА Алега Латышонка ў тыднёвіку «Ніва» - «Месца для нас»:

(...) БДА заснавалі людзі, якія найчасцей вучыліся ў глыбі Польшчы ды дзякуючы гэтаму раней за сваіх сваякоў зразумелі да чаго ідзе Польшча. Думаю, што з часам зразумеюць эту і іншыя. БДА не закладалася на год-два, а з думкай пра будучыню; цяпер, калі спынілася ўрэшце выбарчая карусель, можем узяцца за працу, якую ад пачатку мелі намер весці - шукаць аднадумцай, рыхтаваць людзей да грамадска-палітычнай працы, выхоўваць маладзь. Выбары для кожнага палітычнага руху - справа надзвычайнай важнасці, але перамога ў іх не ёсць мэтай для самое мэты. Няцяжка выйграць выборы ў нейкай гміне (тэррытарыяльныя ж самаўрады найболыши нас цікавяць) ды пераняць уладу - намнога цяжэй знайсці людзей, стварыць гаспадарчую праграму і сапраўды нешта зрабіць для гэтай гміны. Дзеля гэтага будзем працаўца.

22-23 лютага

Сябры Галоўнай Рады БДА Алег Латышонак, Віктар Стахвюк ды Славамір Іванюк былі ўдзельнікамі сусстрэчы прадстаўнікоў нацыянальных меншасцяў ў дзеячамі Гэльсінскага Камітэту ў Варшаве.

29 лютага

У спартыёнай зале Беларускага Ліцэя ў Бельску Падляскім адбыўся баскетбольны матч гуртоў БДА і Звязу Беларускай Моладзі. Перамаглі маладыя - 111:42.

7 сакавіка

Пасяджэнне Галоўнай Рады БДА. Галоўная Рада прыняла пратакол II Кангрэсу.

25 сакавіка

У сядзібі Філіі Варшаўскага Універсytetu Беларускім Дэмакратычным Аб'яднаньнем і Беларускім Аб'яднаньнем Студэнтаў было наладжана святкаваньне 74 гадавіны абавяз-чэньня Беларускай Народнай Рэспублікі. З дакладам выступіў Алег Латышонак.

2-4 красавіка

Прадстаўнікі Галоўнай Рады БДА Алег Латышонак і Юры Каліна ўдзельнічалі ў «Са-маўрадавай канфэрэнцыі Польшча - Беларусь», арганізаванай у Беластоку Фондам Стэ-фана Баторыя й Фондам «Глюс».

8 красавіка

Пасяджэнне Галоўнай Рады БДА. Прадстаўнікамі БДА у Раду Беларускіх Арганізацый ў былі выбраны Алег Латышонак і Віктар Стаквюк.

9 красавіка

Алег Латышонак удзельнічаў у сустрэчы міністра культуры й мастацтва Анджэя Сіцінскага з прадстаўнікамі беларускіх арганізацый у Польшчы.

25 чэрвеня

Прадстаўнікі Галоўнай Рады БДА Алег Латышонак і Пятро Юшчук увайшлі ў Праграм-ную Раду Тыднёвіка «Ніва» - выдаўца Тыднёвіка Беларусаў у Польшчы.

10 ліпеня

На пасяджэнні і Праграмнай Рады Тыднёвіка «Ніва» новым галоўным рэдактарам Тыднёвіка Беларусаў у Польшчы зацверджаны быў намеснік старшыні Галоўнай Рады БДА - Яўген Мірановіч.

12 ліпеня

Старшыня Галоўнай Рады БДА Алег Латышонак выслаў ліст беластоцкаму ваяводзе, у якім, між іншага, пішацца:

Pozwalam sobie zwrócić Państkę uwagę na artykuł p. Hieronima Wawryńskiego pt. «Dzwony od prezydenta», zamieszczony w «Kurierze Podlaskim» Nr 123 (2289) z dnia 29.06.1992 r.

Autor artykułu przedstawia nieprawdziwy obraz spotkania Przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Białorusi p. Stanisława Szuszkiewicza z Białorusinami Białostocczyzny.

Sugerowanie, że pan Szuszkiewicz jest «naszym prezydentem» obraża naszą godność obywateli Rzeczypospolitej Polskiej. Nikt też nie domagał się ustawowego zagwarantowania stanowisk w administracji rządowej i samorządowej dla miejscowych Białorusinów, a tym bardziej włączenia Białego-stoku do Białorusi.

To ostatnie klamstwo szczególnieboleśnie dotknęło Białorusinów (...)

Stąd też oczekuję, że to właśnie Pan wstąpi na drogę sądową przeciwko redakcji «Kuriera Podlaskiego» w obronie swoich gości i współobywateli.

2 верасня

Пасяджэнне Галоўнай Рады БДА. Галоўная тэма - грамадзка-палітычныя ўмовы дзеяніяў партыі й перспектывы на будучыню.

3 верасня

У сувязі з тым, што адміністрацыйныя ўлады ўсё адцігваюць рашэнніе аб перадачы комплекса Супрасльскай Ляўры Праваслаўнай Царкве, БДА накіравала ў найвышэйшыя ворганы ўлады Польшчы наступны ліст.

Od długich lat społeczność prawosławna na Białostocczyźnie i w całej Polsce czeka na zwrot Supraskiej Ławry. Problem przynależności zespołu poklasztornego w Supraślu jest przy tym rozpatrywany tylko w kategoriach wyznaniowych. Pragniemy jednak zwrócić uwagę na to, że monaster w Supraślu zawsze był, zarówno jako prawosławny jak i unicki, ośrodkiem kultury duchowej Białorusinów, nawet w najgorszych dla nich czasach. To tutaj wydano jedyną w II połowie XIX wieku białoruską książkę i tutaj rozpoczęło się białoruskie odrodzenie narodowe, związane z działalnością wychowanka Supraskiej Ławry ks. Michała Bobrowskiego.

Czasy najnowsze przyniosły podział unitów na prawosławnych i katolików rzymskich. Unia zachowana się tylko wśród części Ukraińców. W dzisiejszej Polsce prawosławie wieże się nierozerwalnie z białoruskim poczuciem narodowym.

Dlatego też uważamy, że obecna dyskusja nad przynależnością zespołu klasztornego w Supraślu jest sztuczna. Jego powiązanie z kulturą białoruską powinno przesądzić o przekazaniu go Kościółowi Prawosławnemu. Supraska Ławra powinna się odrodzić jako centrum prawosławia i ośrodek duchowości białoruskiej w Polsce.

*Piotr Juszczuk
Przewodniczący
Rady Organizacji Białoruskich
Oleg Łatyszonok
Przewodniczący Rady Głównej
Białoruskiego Zjednoczenia Demokratycznego*

14 кастрычніка

Сябры Галоўнай Рады БДА Яўген Мірановіч і Юры Каліна ўдзельнічалі ў супстрэчы з соймавай Камісіяй Нацыянальных Меншасцяў. Тэмы, якія дыскутуваліся з удзслам кіраўнікоў рэгіянальных і агульнадзяржаўных тэлевізійных і радыёвяшчальных цэнтраў, датычылі прысутнасці пытанняў нацыянальных меншасцяў у сродках масавай інфармацыі.

21 кастрычніка

Пасяджэнне Галоўнай Рады БДА. Была прынята пастанова аб тым, што БДА будзе дамагацца прыдзелу частотнасці на тэрыторыі беластоцкага ваяводства для патрэбаў прыватнага беларускага радыё.

18 лістапада

Старшыня Галоўнай Рады БДА Алег Латышонак быў членам польскай урадавай дэлегацыі, якая наведала Беларусь. А.Латышонак удзельнічаў у перамовах прэм'ер Ганны Сухоцкай з прэм'ерам В.Кебічам і старшынёю Вярхоўнай Рады Рэспублікі Беларусь - Станіславам Шушкевічам.

1993

19-20 студзеня

Прадстаўнікі БДА удзельнічалі ў З’езьдзе Беларусаў Блізкага Замежжа ў Менску.

22 студзеня

Сябры Галоўнай Рады БДА Алег Латышонак, Валянцін Сельвясюк і Юры Каліна ўдзельнічалі ў навагодній супстрэчы наладжанай пасольствам Рэспублікі Беларусь у Варшаве.

27 студзеня

Пасяджэнне Галоўнай Рады БДА. Сябры Галоўнай Рады дэлегавалі А. Латышонка і Я. Мірановіча на супстрэчу з прэм'ерам Лэнчкоўскім.

1 лютага

Сябры Галоўнай Рады БДА адбылі супстрэчу з прэм'ерам Лэнчкоўскім. На рукі прэм'ера быў, між іншым, складзены праект Інстытуту Беларускай Культуры.

INSTYTUT KULTURY BIAŁORUSKIEJ

Białorusini w Polsce stoją przed koniecznością odbudowy swojej kultury narodowej, zepchniętej przez władze komunistyczne w dziedzinie folkloru. Ze szczególną uwagą wymazywano z ludzkiej świadomości historię Białorusinów, sprowadzoną do historii ruchu rewolucyjnego.

W wyniku tego nasza wiedza o wielowiekowej białoruskiej tradycji, o roli Podlasia w historii Białorusi i związków polsko-białoruskich znajduje się w zarodku, a białoruscy uczniowie zdobywają wiedzę o

swojej kulturze (sprawdzoną do nauczania języka białoruskiego) z komunistycznych podręczników. Pojawiła się w ostatnich latach grupa (najczęściej młodych) białoruskich naukowców, którzy zajęli się omawianą problematyką, i sytuacja dojrzała do tego, by ich rozproszonym wysiłkiem nadać instytucjonalną formę.

Jedynym wyjściem z zaistniałej sytuacji jest powołanie w Białymstoku Instytutu Kultury Białoruskiej jako ośrodka integrującego badania nad białoruską kulturą narodową na Podlasiu z pracami programowymi dla oświaty białoruskiej.

Zadania badawcze Instytutu:

- studia nad historią Białorusinów w Polsce,
- opracowanie słownika biograficznego polskich Białorusinów,
- opracowanie słownika historyczno-geograficznego osadnictwa białoruskiego w Polsce.

Zadania dydaktyczne Instytutu:

- opracowanie zintegrowanego programu nauczania kultury białoruskiej (język, historia, religia),
- opracowanie podręczników i pomocy naukowych,
- prowadzenie studiów podyplomowych dla nauczycieli kultury białoruskiej.

Rozumiejąc stan budżetu państwa nie domagamy się natychmiastowego powołania Instytutu. Instytut powinien być budowany w sposób ograniczony, z uwzględnieniem potrzeb i możliwości środowiska białoruskiego.

Załążkiem Instytutu powinien być powołany od nowego roku szkolnego Zakład Kultury Białoruskiej, skupiający przede wszystkim historyków i filologów (razem 10 etatów) przy którejś z krajowych instytucji naukowych.

21 лютага

Інтэрв'ю Алега Латышонка ў тыднёвіку Канфэдэрацыі Незалежнай Польшчы «Gazeta Polska» н-р 8(102).

(...) - *BZD jest jak dotychczas jedyną partią polityczną mniejszości narodowej w Polsce. Partie są narzędziami głównie służącymi do zdobycia i sprawowania władzy - lub przynajmniej wpływu na nią. Jaki jest polityczny sens tworzenia takiej partii biorąc pod uwagę niewielką liczbę Białorusinów w Polsce, a tym samym, z natury rzeczy, ograniczoną bazę polityczną? Czy ewentualny wpływ na struktury regionalne nie mógłby zostać uzyskany skuteczniej przez inne formy organizacyjne?*

- Przede wszystkim - parliśmy do założenia partii z natury swego wykształcenia - większość założycieli to młodzi historycy. Bezpośrednim jednak bodźcem do utworzenia partii była niechęć białostockiej «Solidarności» do współpracy z nami. Nie pozostawało nam nic innego, jak stworzyć własny ruch polityczny. Nasza partia jest evenementem w Polsce, lecz w świecie łatwo znaleźć podobne przykłady. Duńczyków w Szlezwiku-Holsztynie jest 50 tys., czyli 4 razy mniej niż Białorusinów na Białostocczyźnie, a mają swoją partię.

Co do działania poprzez inne struktury, moim zdaniem takich struktur po prostu nie było i nie ma, a nasza partia - działa!

- *Czym mógłby pan scharakteryzować BZD? Skalę jego poparcia społecznego, działalność, liczebność. Jaki są wasze stosunki z innymi siłami politycznymi regionu i administracją państwową?*

- *BZD ma około 200 członków, z czego aktywnych 50. Jest to liczba mala, lecz trzeba ją rozpatrywać w skali regionu i aktywności ogólnego społeczeństwa. Jest ona ostatnio bliska零u i partie ogólnopolskie nie mają oparcia w terenie. Kilka działa w Białymstoku i to niemal, a jeśli chodzi o małe miasteczka, nie mówiąc już o gminach, to tam nie ma żadnych struktur politycznych, jeśli nie liczyć... parafii (...)*

Апрацаў
ЮРЫ КАЛІНА

РАДАВОД

БЕЛАРУСКАГА ДЭМАКРАТЫЧНАГА АБ'ЯДНАНЬЯ

Мае свой пачатак у беларускай кансыпірацыі, яшчэ да ваеннага становішча ў Польшчы. Калі буяла «Салідарнасць» у 1981 годзе, паявілася нерэгулярнае часопіснае выданье «Беларускія Дакумэнты». Выпускала: падпольнае Беларускае Незалежнае Выдавецтва (усіх чатыры нумары й інш.). У тую-ж пару завязалася Беларускае Аб'яднанье Студэнтаў (БАС), якое безрэзультатна дабівалася рэгістрацыі яго адміністрацыйнымі ўладамі. Узынкненне гэтай арганізацыі нельга разглядаць у лучнасці зь існаваньнем спомненага Выдавецтва, якому яна была нечаканасцю.

На працягу ўсяе дэклады фэрмэнтаваў маладабеларускі рух. Супрацьстаяла яму намэн-клятурнае Беларускае Грамадзка-Культурнае Таварыства (БГКТ) як прэтэндэнт на прадстаўнічую ролю ад імя ўвогуле нацыянальнай мяншині. Знаходзячыся пад дробязным мэцэнатам Міністэрства Ўнутраных Справаў, канчатковая пераўтварылася яно ў ідеялагічную мяртвоту, нерфармавальную нават цяперашнім часам.

Ува ўмовах, калі мала што дазвалялася ў сферы грамадзка-палітычных ініцыятываў, асабліва важкай формай актыўнасці інтэлігентнай моладзі звязаліся турыстычныя паходы (т.зв. рэйды). Ля начных вогнішчаў над рэчкамі і ў лясных урочышчах праходзілі галоўныя дэбаты. Пад зорным небам вялікага лета спаквала вісьпявалі ідэі. Здаля ад чуйнага вуха... Белаціцкі Край разбагацеў на шматлікую генерацыю распалітыканай інтэлігенцыі, якой пацехаўся пры тым на маладосьць без паліцыйскага страху. Яна нічога не баялася. У лістападзе 1988 г. улады адчулі сябе прымушанымі афіцыйна прызнаць Беларускае Аб'яднанье Студэнтаў. Адлігай павеяла ўжо раней. БАСаўцы завалодалі некаторымі маладёжнымі цэнтрамі рэжыму, выбываючы адтуль сродкі на свае імпрэзы. Гэтак-ж я на ўласны ворган друку, на «Сустрэчы» менавіта.

Гэта быў ланцуговы працэс. Учарацнія студэнты рабіліся інжынерамі й настаўнікамі. Іх месца ўтым Аб'яднанні зтормозіла наступнае пакаленне, а яны шукалі сабе шыройшага поля для дзеянасці. Памякчыла і БГКТ, але запозна, каб яму верыць.

Вырысоўваліся варыянты далейшага бегу падзеяў. Першы, гэта спроба ўтварыць яшчэ адну культурна-асветнюю арганізацыю. Практыка легалізацыі БАСу вучыла аднак, што на гэтай дарозе ляжа калоднаю блекадаю добра вядомае Таварыства. Другое выйсьце: нефармальная групоўка палітычнага профілю. Па сваёй прыродзе, на жаль, абавязкова элітарная. Ня кожнаму даступная.

І так, як быццам у дзесяцігодзьдзе ад заснаванья Беларускага Незалежнага Выдавецтва і, неўзабаве, Беларускага Аб'яднання Студэнтаў, - сфармаваўся Беларускі Клуб на-кшталт лігі дзеячай дзеля ўзгадавання асяродзідзя будучых палітыкаў. Але тут конь панёс паню Гісторыю па боразнах. Яе брычка неўсяспечна загайдалася, і ўхапілася яна за славуты Круглы Стол. Нядаўнія паляўнічыя на «салідарнікаў» вывалакалі іх цяпер зь цёмных склоў і, на зыдзілённе самім ахвярам, тыцкалі ім у рукі міністэрскія пасады.

Рассыпалася канцэпцыя Беларускага Клубу як патасмнага асяродка вышканлення тэатртыкаў. Заняткі ў ім перапыніла тая першая парламенцкая кампанія, у якой гуртам прыняў удзел у якасці арганізацыінага заплечча двум сваім кандыдатам - у Сойм і ў Сенат. Такім чынам запісаў ён прылогую старонку ідэалізму: зі непахісна ўпэўненага выйгрышу атрымаўся ня менш цудоўны праигрыш, заняўшы ўва ўсенародным галасаванні трэцюю па чарзе пазыцыю ў рэгіёне, пасля касцельнай «Салідарнасці» і хлебноснай Польскай Аб'яднанай Рабочай Партыі (ПАРП). Здарылася то 4 чэрвеня 1989 году. Ад гэтага дня нараджэнне беларускай партыі лічылася справай ня бліжэйшых гадоў, а месяцаў.

Пад восень Беларускі Клуб намёртва захілеў, ледзь пасыпейшы вылучыць зь сябе публічную экспазытуру дзеля рэальных акцыяў, Беларускі Грамадзкі Камітэт «Грамада» (наклон ценю Браніслава Тарашкевіча).

Урад Тадэвуша Мазавецкага ў Варшаве й дэмакратычны вэрхал у Беластоку ўчынілі лішній або й сымешнай усялякую таемшчыну (хоць Беларускае Незалежнае Выдавецтва ніколі не рассакрэцілася, спрыяючы гэтым, таксама, і брыдкім плёткам на свой конт). Уз্যнялася інтэнсыўная падрыхтоўка, можа быць і занадта. Але, паганялі чарговыя выбары, у гэты раз камунальнія навесну дзвеяністага.

Што звязртала ўвагу ў туго краёцу пераломнай палітычнай сытуацыі ў беларускай нацыянальнай мяншыні? Інцыдэнтальна толькі прысутнасць у ёй асобаў, так сказаць, бэгэкатоўскага ўзросту; тыя людзі скуліліся, бы ў навальніцу ў полі, і па сённяшні дзень не адгінаюцца. Ізаліцыянізм беластоцкай «Салідарнасці» ў дачыненіях з беларускім тут рухам даведзена да глухасці, што так і засталося ажно да самуткага яе скону. І трэцяе - элемэнтарнае незразуменяне, абсалютна ў кожнага з нас, сутнасці надыходзячай эпохі, пераходу ад калектывнай шэрасці да індывідуальнай яскравасці. Прыкрымі вынікамі адбілася тое ў пачатках Беларускага Дэмакратычнага Аб'яднання (схільнасць да трактоўкі яго як згуртавання новаяўленых уласнікаў Беластоцкага Краю, па аналёгіі да адыйшоўшай з жыцьця ПАРП).

Устаноўчы Кангрэс вызначана на 10 лютага 1990 г. Як заўсёды ў такія інаўгурацыйныя моманты бывае, сыйшлося тады нямала й выпадковага людкоў. Можа й большасць?... Калі й тая акалічнасць не пахіснула жыцьцяздолнасцяй Аб'яднання, съведчыць гэта аб тым, што нарадзілася яно як чаканае дзіця Часу.

САКРАТ ЯНОВІЧ

BELARUSIAN NEWS

THE BULLETIN OF BELARUSIAN DEMOCRATIC UNION

NO.4

JUNE 1993

Contents

JAUHIEŃ MIRANOVIČ , Belarusian Democratic Union after Two Years of Activity	1
ALAKSANDAR MAKSIMIUK , II Congress of Belarusian Democratic Union	3
ALEH ŁATYŠONAK , Parliamentary Elections 1991	9
JURY KALINA , Chronicle of Belarusian Political Movement (January 1992 - February 1993)	14
SAKRAT JANOVIC , Roots of Belarusian Democratic Union	18

